

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

oratio pro illuminatione mentis. 10

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

LIBER III.

Et alia plura gaudia mihi præparasti, tam multa, vt numerari, tã magna, vt mensurari, & tam preciosa, vt nequeant æstimari.

HÆc & alia exercitia tua omnia semper facies absq; proprietate spiritus, ita vt in quocunq; articulo senseris te gratiose cõpungi, in eo maneat, vel alio trahi a dño, hunc mox sequaris, in spiritu te totum offerendo amabilissimæ voluntati suæ, relictis tali hora tuis proprijs exercitijs. Iuuat etiam sæpius exclamare, & etiam dormituum in lecto dicere: O amator ardentissime. O redemptor benignissime. O amor meus. O gloria mea. O pater meus. O spõse meus. O spes mea. Quando te diligam filiali amore? Quando te ex totis visceribus meis amplexabor? & multa similia, per quæ sæpius ingeminata mirum senties profectum. Dic etiam orationem sequentem affectu ex præuijs meditationibus iam incalcescente & ignito.

Oratio deuota pro mentis illuminatione. Cap. X.

Oriens splendor lucis æternæ & speculum sine macula diuinæ maiestatis, qui es lux vera illuminans omnem hominem ventem in hunc mundum: veni & illumina tenebras cæcitatæ & ignorantie meæ, & da in meo affectu tuam diuinam irradiationem, vt tui desiderio cor meum ardeat & liquefiat, vt te astringere valeã glutino veri amoris. O lux, quæ es lux vera, lux quam videbant Isaac & Iacob, quando caligantibus oculis sicut tu interius docebas, ita filijs exterius futura prædicebant. O lux, quæ non videt alia lux, Lumen quod non videt aliud

NN v lumen.

MARGARITAE EVANG.

In istis su-
spirij si
habueris
purū af-
fectū, sta-
tim sen-
ties Deū
præsen-
tem.

Lumen. Lux a quo omne aliud lumen. Absorbe
me in claritatis tuæ abyssum, vt videam me v-
tiq; in te, & te in me, & omnia alia sub te. O De-
us altissime, qui es incommutabilis & inuaria-
bilis, per te stat honorum omnium virtus, prin-
cipaliter conditiua simul & seruatua. Tu qui in
creata es sapientia, tu qui a spectu tuo angelos
reficis, atque mentes cœlestes & angelicas tuis
radijs præclaris irradias tanquam viuifica vir-
tus, exaudi me, & remota omni mentis distracti-
one, ad tui desiderium suscita, vt ad aggregan-
tis paternæ charitatis tuæ vnitatem peruenire
valeam, qui es fontale totius vitæ principium,
sine quo omne creatum nihil penitus efficitur.
Ideo te rogo, vt amoris tui dulcedine me ad-
stringas, quatenus per mentis eleuationem ma-
gis ac magis accendar, quousq; ad vnitiam v-
nitatem patris perducatur: vt ipsum per amorē
æstuantem sentire valeam in corde meo, quime
ad imaginem suam creauit. **O** verbum, per
quod facta sunt omnia, sine quo factū est nihil:
verbū per quod dixisti in principio: Fiat lux, &
facta est lux. Ecce tenebræ sunt super faciem ab-
yssi mentis meæ. Ecce nubes tenebrosa super a-
quas cordis mei. Dic etiam mihi verbum: Fiat
lux, vt videam lumen, & cognoscam quid sit lu-
men, quia sine te abest mihi lumē, abest veritas,
abest vita, abest scientia & sapientia. Vnde ego
creatura tua sub ymbra alarum tuarum spera-
bo. In bonitate tua, qua creasti me, adiuua me,
misericordia mea, refugium meum, Deus meus,
adiutor meus. Aperi misericordes oculos tuos,
& intue opus manuum tuarum, & suscipe in
mansuetudine verba gemitus mei, & audi pecca-
torem

LIBER IIII.

orem de luto miseræ ad te vociferâtem, & ve-
ni mihi in auxilium vna æterna substantia, vt
videam & cognoscam te summa virtus, pater
meus, causa mea, salus mea, vita mea, Deus
meus. Exaudi, exaudi, exaudi me. Iam te so-
lum quæro, te solum amo, tui solius iuris esse
cupio, ad te suspiro creatura tua. Creator es,
recrea me. En ad te suspiro factura tua. Plasma-
tor es, restaura me. Reuela oculos mentis meæ,
vt videam te. Beatus ero, si admissus fuero ad
videndum claritatem tuam. Iam enim super
custodiam meam stabo, donec paratum te in-
ueniam. Dic ergo mihi, quo ascendam, vt vi-
deam te. Aperi mihi oculos meos, quibus nu-
tus tuos videam. Aperi aures meas tu verbum
penetrabilius omni gladio ancipiti, vt audiam
vocem tuam. Intona voce grandi & forti. To-
ner mare & plenitudo eius, & doce me, vt col-
laudam te. ¶ Nunquid non ego sum illa creatu-
ra tua, quam ego miseriam feci, quam tu
domine Deus meus de nihilo bonam creasti, vt
in præsentem tenerem te per gratiam, & te facie
ad faciem contemplerer in gloria? Nunquid
non sum illa miserima creatura, quam tu pa-
rem angelis fecisti, & sanctæ Trinitatis ima-
gine insigniisti? Nunquid non ego sum illa cre-
atura, propter quam tu domine Iesu Christe a
regalibus sedibus de corde æterni patris, in hæc
vallem miseræ te inclinasti, & meam mor-
talem naturam in vtero virginali assumere vo-
luisti? In qua triginta tribus annis exilium hu-
ius mundi pertulisti. Ad vltimum, diram mor-
tē pro me passus es, vt tua amara morte me ab
æter-

Hæ sunt
theoricæ
locutio-
nes, in quibus se
Deus ani-
mæ plenius in-
fundit.
Sed ne-
cesse est
vt pri-
us bene
perambu-
laue-
ris viam
purgati-
uam pec-
catorum, et
mortifi-
catiuam
vitiatorum.

MARGARITAE EVANG.

æterna morte liberares? Nunquid non ego sum
 illa etiam creatura, quam tu pavisti omnibus di-
 ebus vitæ meæ, bonis tuis corporalibus & spiri-
 tualibus? Cum essem mortuus, vivificasti me.
 Cum essem in tenebris, illuminasti me. Cum es-
 sem nudus, vestisti me. Cum esuriui, cibasti me.
 Cum sitiui, potasti me. Cum erravi, docuisti me.
 Cum cecidi, erexisti me. Cū veni, suscepisti me.
 Cum iui, duxisti me. De multis periculis libera-
 sti me. De multis angustijs & miserijs eripuisti
 me. Ad ultimum, in peccatis meis noluisti occi-
 dere me, sed misericorditer ad hunc sanctum sta-
 tum vocasti, & me tibi in seruum inuilem elegi-
 sti, & multo nobiliores, potentiores & meliores
 in miserijs mundanis reliquisti, & me tibi in ser-
 uum & sacerdotem adoptasti. ¶ Hæc & multa
 alia beneficia mihi contulisti amantissime pa-
 ter, de quibus mihi dulce esset semper tecum lo-
 qui, & semper tibi gratias infinitas referre. Sed
 his omnibus ego miser ingratus, sapius te pro-
 uocaui meis grauibus peccatis, quæ coram te mi-
 serabiliter perpetravi. Quare digno iudicio pu-
 gnare deberet contra me totus orbis terrarum.
 Tibi enim respondere non valeo pro peccatis
 meis, quæ coram te miserabiliter gessi: nec rati-
 onem reddere de beneficijs, quæ mihi contulisti.
 Quomodo ergo placabo te benignissime pater,
 nihil boni habens, quod tibi dem, nisi id quod
 sum? Et hoc ipsum quod sum, non mea virtute,
 sed tua diuina misericordia sum. Et nunc quo-
 modo sustinebit cor meum, vt totis viribus me-
 is, totoq; tempore vitæ meæ diligam, laudem et
 glorificem te tam fidelem amatorem meum, &
 tam liberalem datorem munerum? Non cesset
 citha-

LIBER III.

cithara mea personare cantica laudis & gratiarum actiones glorioso nomini tuo in æternum & ultra. ¶ Hic lege, si placet & tempus suppetit, Psalmum CII. Benedic anima mea domino. Vel Psalmum CXLV. Lauda anima mea dominum. Vel: Te Deum laudamus.

Gratiarum actio pro beneficijs.

LAudo, adoro, benedico & glorifico te domine Deus meus, labijs & corde, & tota, qua possum, virtute, gratias ago infinitæ misericordiæ tuæ, pro vniuersis miserationibus tuis, super numerum arenæ maris, mihi ingratisimo peccatori, omni momento vitæ meæ multipliciter impensis, quibus mihi perditio tam mirabiliter benefacere & subuenire dignatus es. O quantum sum tibi debitor domine Deus meus, tanto redemptus precio, tot & tantis præuentus donis, & tam gloriosis adiutis beneficijs. Inter quæ tamen omnia primatum tenet, & te mihi plus amabilem reddit bone Iesu, calix, quem bibisti, opus redemptionis nostræ: opus vtiq; sine exēplo, humilitas sine modo, gratia sine merito, donum sine precio. Hoc enim a morem nostrum facile vendicat sibi, hoc deuotionem nostram & blandius allicit, & iustius exigit, & fortius stringit, & vehementius afficit. O quantum a me misero estimendus & amādus, benedicendus, laudandus & glorificandus omnibus diebus vitæ meæ, qui me sic amasti, sic saluasti, sic sanctificasti, sic sublimasti. Pro eo namq; quod in creatione animam meam mihi dedisti, eamq; per me perditam in redemptione mihi reddidisti, me totum tibi debeo, & his debeo. Sed pro eo, quod

MARGARITAE EVANG.

eo, quod mei causa tuam animā posuisti, qd tibi reddam dñe Iesu? Nam et si millies animam meam rependere possem, quid sum ad Deum meū pulvis & cinis? Reddā ergo quod possum & habeo, totam scilicet animam meam, totū corpus, totā substantiam, in sacrificium laudis & gratiarum actionis tibi libenter offero, atq; religio. Te nāq; magno desiderio semper laudare, benedicere & amare cupio Deus meus, vita mea dignare me laudare te. Dignare te metipsum glorificare per omnes creaturas & per me. Da mihi lumen in corde, verbum in ore, vt cor meum meditetur gloriam tuam, & lingua mea tota die cantet laudes tuas. Sed quia non est pulchra laus in ore peccatoris, & quia vir pollutis labijs ego sum, munda obsecro cor meum ab omni inquinamēto: sanctifica me sanctificator oīpotens interiorius & exteriorius, & fac me dignū laudibus tuis. Te decet laus, te decet honor, te decet hymnū, tibi pro me, oēs angeli, tibi cœli & vniuersę potestates hymnū dicant, & laudes indeliner concinant. Tibi sancti & humiles corde, tibi spūs & animæ iustorum gloriam suppliciter adorantes, decantent: te sanctā & indiuiduam Trinitatem oīs creatura magnificet, oīs spiritus laudet.

Hinc fideliter orabis pro oīnī statu sanctę matris ecclesię: per quod non parę diuinę gratię in te prouocabis influxum, si perseueraueris orando: Obsecra igitur dñm per charitatem, quā nobis ostendit in VII. verbis suis vltimis in cruce, vt misereatur omnibus, videlicet per primum verbū (Pater ignosce illis) propicius sit tuis aduersarijs, q; te læserunt, vel quos tu læsisti: nec nō hæreticis, infidelibus, & hostibus ecclesię. Per
secun-

LIBER III.

secundū verbū scilicet (Hodie mecū eris in paradiso) oībus tuis benefactoribus, dando illis, quā latroni dedit, vitā æternā. Per tertium verbū (Mulier ecce filius tuus) intercedēte pijsima matre sua, misereat tuis parētibus, fratribus, sororibus, & amicis spiritualibus & carnalibus, tibi-que cōmissis. Per quartū (Deus meus vt qd me de.) oībus afflictis, captiuis, & tēratis, anteq̄ deficiāt. Per quintū verbū (Sitis) oībus in pctō mortali viuētibus, quorū salutē tātoperē sitiuit, vt cito se corrigāt. Per sextū (Cōsummatū est) oībus iustis ne cadāt, sed proficiāt, & bene cōsummantur. Per septimū (Pater in manus tuas) subueniat oībus in articulo mortis laborantibus, & fidelibus defunctis. Oībus deniq; superioribus & inferioribus, ecclesiasticis et secularibus viris et foeminis, virginib. & viduis, vt Deus det oībus viuīs suā gratiā, et defunctis regem æternā, amē

Vt quis Deo recōciliatus per viā purgatiuam, et excoctus per viam illuminatiuam, secure ascendere possit per viam vnitiuam.

Cap. XI.

VIA vnitua est, qua q̄s bene purgatus & illuminatus, vnitur creatori suo amore purissimo, propter suam solam bonitatem, absque vilo respectu proprii commodi, vt dicit Psalmista: Quid mihi est in cœlo, & a te qd volui super terram? Ad hanc viam requiritur intima recollectio, seu introuersio tui ab exterioribus ad interiora, ab infimis ad summa, a temporalibus ad æterna. Et quod eleues mentem tuam in Deum, excludens omnes vanitates terrenarum creaturarum, easque velut muscas a te repel-